

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs IV. De tempore, quo facienda collatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

expeditionem gratia videatur informis & rudis, veluti egens expolitione circa clausulas, & earum extensiones per Officiales, qui soli eam possunt in mundum reducere & expolire, quin & literas denegare, aut de facili, ut Gonz. *gl. 15. §. 3. n. 33.* supplicationem signatam lacerare. Mandos. *ad reg. de non iudicand. q. 3. n. 4.* Bellam. *decis. 110. n. 6. & 7.* Gonz. *loc. cit.* Ferret. *conf. 127. n. 1.* Sanch. *de matrim. l. 8. d. 29. n. 2. & c.* apud Lott. *n. 3.* licet etiam, si quis acceperit possessionem ante dictas literas expeditas, fructus beneficii non faciat suos; sed teneatur in conscientia eos restituere, etiam dum nemo se opponit, ut Felin. *in c. veniens. de accusat. n. 3.* apud Lott. *n. 4.* eò quòd litera ista sint loco tituli, sine quo beneficium teneri nequit, ut Compostellan. *in c. super literis. de rescript. n. 9.* Bellam. *decis. 209. n. 9. & c.* apud Lott. *n. 7. & 6.* Nihilominus hæc & similia referenda non sunt ad substantiam intrinsecam gratia, sed ad ejus usum extrinsecum & exequibilitatem respectu personæ, cui providetur; respectu cujus usus & exequibilitatis sine dictis literis gratia non potest dici perfecta, nisi eâ perfectione, quam habet potentia ad actum, ut ait Lott. *n. 9.* ac proinde usus hic extrinsecus seu exequibilitas sumit quidem initium & principium suum ex voluntate & rescripto, seu dicta signatura Papæ, perfectionem tamen suam quasi actualem non habet, nisi ex literis. Lott. *num. 10.* ex Socin. *conf. 41. nu. 3. vol. 3.* Item gratia illa rescripto contenta, & nondum literis explicata, æquiparatur homini adhuc clauso in utero matris, qui licet quæ ejus favorem concernunt, inter humanas res reputetur, tamen ad alios effectus non prodest. *l. qui in utero. de statu hominis.* Et hinc gratia, dum ex rescripto seu signatura deducitur ad perfectionem illam, quam recipit ex literis, duci videtur ex quodam tenebricoso utero in lucem istius mundi. Lott. *num. 19.* ex Gomez. *in reg. 27. Cancell. de non iudic. q. 1. n. 2.* Unde etiam Rota & Mand. *ad eand. reg. q. 15. num. 2.* apud Lott. *cit. num. 9.* apertissime gratiam ante expeditionem literarum vocant jus quoddam implicitum & minus clarum. Atque ita etiam ob necessitatem expediendi dictas literas emanarunt tres regulæ Cancell. Lott. *à num. 14.* nempe 27. *de non iudicando juxta formam supplicationum, sed literarum expeditarum, quæ fundatur in eo, quòd iudicium debeat fieri super certo.* Lott. *num. 37.* ex Menoch. *conf. 711. nu. 6.* utcumque autem gratia sit perfecta in sui substantia ex solo rescripto; ea tamen certitudo non porrigitur ad qualitates & contingentia, super quibus est iudicandum; quia hæc dependent ab extensione vel restrictione clausularum supplicationis juxta stylum Cancell. & sic à facto ipsorum expeditorum seu officialium, quòd fit, ut donec litera expedita sint & judici exhibeantur, impossibile sit iudicare super gratia, qua hac ratione adhuc incerta est. Lott. *n. 18.* citans Natt. *conf. 37. n. 23.* Surd. *conf. 311. n. 18.* & Seipsum *l. 2. q. 13. n. 98.* de qua regula fusiùs *ibid.* Lott. *à n. 20. ad 49.* Item regula 31. ut non valeant commissiones causarum, nisi literis expeditis, ita ut processus ante desuper habiti nullius sint roboris. Lott. *n. 15.* de qua item fusiùs Lott. *à n. 49. ad 59.* Item regula 51. ut nulla suffragetur dispensatio, nisi literis confectis. Lott. *n. 16.* circa quam regulam vide doctrinam Sanch. *de matrim. l. 8. d. 29. n. 5.* quam fusiùs & accuratè refutat Lott. *cit. q. 2. à num. 59.* plura de necessitate harum literarum in ordine ad capiendam possessionem inferiùs, vide tantisper Lott. *l. 3. q. 19.*

3. Respondeo tertio; in collatione facta ab inferioribus Papæ opus non est istiusmodi literis, aut etiam rescripto similive signaturâ. Lott. *l. 2. q. 46. n. 40.* Item *l. 3. q. 19. n. 26.* citans Bellam. *in c. illud. de presump. n. 21.*

PARAGRAPHVS IV.

De tempore, quo facienda collatio.

Quæstio 787. An, & qualiter ante vacationem conferri possit beneficium?

Respondeo primò: beneficium, antequam vacet, nullatenus provideri potest. Castrop. *tr. 13. d. 3. p. 5.* cum communi. Cum enim titulus beneficii indissolubilis sit. *c. Michael. de filiis presb.* isque sit penes beneficiatum investitum, impossibile est, ut eo non remoto, alteri beneficium conferatur in titulum; siquidem unius Ecclesiæ seu beneficii non possunt esse duo beneficiarii seu intitulati. *c. cum non ignores. c. tua. de preb. & DD. communiter in c. super eo. de preb. in 6.* Laym. *in c. consultationibus. de donat. n. 1.* Unde jam etiam ipse Papa non providet de vacaturo (intellige per modum naturalem vacandi, hoc est, per obitum seu mortem naturalem; de vacaturis enim aliter paulò post) sed de vacante, utpote qui tanquam Princeps optimus, uti ex suo rescripto conservari vult uniuscujusque jus suum integrum, ita etiam urcung; salvâ hujus juris integritate non intendit ansam ullam captandi mortem alterius cuiquam dare, tamen si non ignoret, si quando simpliciter faciat gratiam de vacaturo, id intelligi sub conditione, postquam vacaverit. Lott. *l. 3. q. 8. n. 2. & 3.* qui tamen *ibid.* *q. 9. n. 13.* ait illud, quòd Papa nusquam provideat de vacaturo, sed de vacante, restringendum ad modum naturalem vacandi, scilicet per obitum, & non extendendum ad alium modum civilem, ut patet in impetrationibus ad vacatura per sententiam, vel etiam ad vacantia ipso jure (quæ tamen sententiam expectant, ut inde dicatur, si non inducta, saltem decreta vacatio) Item in gratiis ad vacatura per matrimonium, per ingressum religionis, per promotionem vel assecutionem incompatibilis: quippe in his omnibus Papa providet non solum de vacante, sed & de vacaturo; prout explicat Glossator antiq. *ad reg. 62.* & petenti provideri de vacaturo dantur litera de vacante, prout expedierit impetranti. Sicutque hæc adeo vera, ut vivente beneficiario nequidem promissio fieri possit de ejus beneficio vacaturo. *c. 2. de concess. preb.* Laym. *loc. cit.* Lott. *l. 3. q. 8. n. 4.* Si enim pactum seu promissio facta de hæreditate viventis non valet (intellige independenter ab ejus voluntate) tanquam quæ bonis moribus repugnat. *l. donari. §. donationem. ff. de donat. & l. ult. c. de pactis.* ubi dicitur, quòd omnes hujusmodi pactiones odiosa esse videantur & plena tristissimi & periculosi eventus; quare enim quoddam vivente & ignorante de rebus ejus quidam paciscentes conveniunt? Si etiam, ut ait Lott. *loc. cit.* ex Petronio, hæredipetas & fordidos testamentorum captatores profana leges acriter adeò & ferid infectantur, ut vim cujusque promissionis enervent. *l. ult. de pactis.* neque credatur cujusvis juramenti vinculum veluti adjectum promissioni contra bonum

nos mores facta, etiam secundum canonicas sanctiones obligare. *reg. non est obligatorium. de reg. juris in 6.* (pro quo vide citatos quamplurimos apud Lott.) multo magis multoque acrius id cavendum in hac materia beneficii. vide dicta de expectativis.

2. Respondeo secundò: nihil tamen obstat, quò minus beneficium nondum vacans, seu vivente adhuc beneficiato, in proprietatem conferatur, seu incorporetur monasterio, prælaturæ, seu dignitati; hæc enim incorporatio beneficii non necessarid secum fert titulum in actu, sed tantum in habitu, cum frequens sit, ut ad Prælatum monasterii, v. g. pertineat Ecclesia parochialis quodam habitu ratione incorporationis; ad alium autem, nempe ad Intitulatum Vicarium, quodam curam & titulum actualem. Laym. *loc. cit.* citans seipsum in *disp. de Prælatis. q. 208.* Sed neque sic locus est pacto de successione in beneficio, quæ pacta à SS. Canonibus ad imitationem legum civilium gravissimè reprobantur, vel etiam ipsi successioni ex pacto mortuo beneficiato; quia in isto casu beneficii secundum titulum principalem vacare non censetur, sed extintum esse, ut ait Laym. *loc. cit.* citans seipsum *Theol. mor. l. 4. tr. 2. c. 9. n. 2. & Clem. 2. de reb. Eccl. non alien.*

Questio 788. An saltem collator, v. g. Episcopus possit alicui, antequam vacet beneficium, delegare potestatem illud conferendi?

1. Respondeo primò: potest Episcopus Vicario suo generali committere generalem facultatem conferendi beneficia vacatura, sive per obitum, sive causâ resignationis, sive ex alia quacunque: tum quia Vicarius est persona qualificata; tum quia unum cum Episcopo tribunal constituit. *Castrop. loc. cit. num. 3.* Non tamen potest ei committere collationem beneficii certi, antequam vacet. vide dicta superius, ubi de potestate Vicarii quodam conferenda beneficia.

2. Respondeo secundò: de ceterò nulli alteri personæ singulari seu privata potest committere collationem beneficiorum vacaturorum, ne quidem in genere; tum ob textum *cap. deliberatione. §. prohibemus. de off. Legati in 6.* tum ob excellentiam potestatis, quæ alteri, quam personæ qualificatæ, non videtur posse committi. *Castrop. loc. cit.* citans pro hoc *Gl. in c. deliberatione. Paris. de resign. Garc. p. 1. c. 1. n. 9.* Porro qualiter cuicumque à patrono concedi possit in genere potestas nominandi seu præsentandi ad beneficia vacatura ejus juris patronatus subjecta, vel etiam ad unicum, cujus solius existit patronus, dictum supra, ubi de potestate patroni & præsentatione. vide *Castrop. loc. cit. num. 4.*

Questio 789. Intra quod tempus faciendâ collatio?

1. Respondeo: Ordinariis collatoribus concessum à jure communi semestrem. *c. nulla Ecclesiastica. de concess. præb. c. licet. de suppl. Clement. 1. c. 1. eodem. Castrop. cit. p. 5. n. 5.* cum communi extenditur hoc ipsum ad collatores omnes (excepto Papâ & Legato ejus à latere & Nuncio: his enim non currit tempus ad conferendum juxta dicta alia; eò quòd possint conferre beneficia etiam devoluta ad Papam. *Castrop. loc. cit. n. 9. Garc. p. 5. c. 3. n. 20.*) tam Ordinarios, quam quibus jure delegationis competit beneficia conferre. *cit. cap. nulla.*

Hinc comprehenduntur etiam Cardinales respectu beneficiorum reservatorum, quorum conferendorum indultum habent; indultum enim conferendi reservata non impedit devolutionem, sicut eam impedit indultum conferendi devoluta ad Papam. *Castrop. n. 10.* Item tam ad eos, quibus collatio competit jure primævo & proprio, quam quibus competit ea jure devoluta; cum hi sint collatores diversi, & hi subeant quoad omnia, seu quoad omnes circumstantias modi & temporis conferendi vices primorum collatorum negligentium conferre, & quoad hos nulla in jure reperitur restrictio temporis. *Castrop. loc. cit. n. 12.* citans *Azor. p. 2. l. 6. c. 27. q. 12. Lamb. l. 2. p. 3. q. 2. a. 8.* Item tam ad eos, ad quos fit devolutio à patrono laico negligente præsentare, quam ad quos ea fit à patrono Ecclesiastico; quia illa beneficia pertinentia ad ejus collationem liberam; siquidem ob negligentiam patroni pro ea vice admittitur ei potestas præsentandi, & nascitur Superiori potestas liberè conferendi. *Castrop. num. 13.* *Azor. ubi ante. q. 11. Lamb. loc. cit.* juxta dicta à nobis alia. Item tam ad collatores manualium, quam beneficiorum non manualium; quia textus *cap. nulla. de concess. præb.* loquitur generaliter, & ratio decidendi æque in manualibus, quam aliis procedit, nempe ne Ecclesiæ maneat in suspensio. *Castrop. num. 11.* neque inde fit, ut dictum alia, quò minus factâ provisione per Superiorem illum, possit talis provisus ab inferiore & ordinario collatore removeri, saltem ex causa justa. *Castrop. loc. cit. juxta Gloss. fin. in Clem. unic. de suppl. negl. v. revocari.*

2. Contra limitanda responsio primò, ut non procedat quodam beneficia resignata permutacionis gratiâ, dum ad horum collationem non est semestrem designatum, & relictum liberum collatori ad illud protrahere collationem; eò quòd horum collatio sit obligatoria. *Castrop. n. 6.* citans *Garc. p. 10. c. 4. n. 2. & 3. Rebuffi. in pr. tit. de devol. nu. 6. & rii. de permut. n. 39.* Secundò, ut non procedat quodam institutionem; hæc enim post factam legitimè præsentationem terminum à jure præfixum non habet ob rationem eandem, quia non est collatio libera, sed necessaria; semestrem autem designatur & relinquatur collatoribus liberè conferentibus. *Castrop. n. 8. Garc. cit. c. 4. nu. 1.* Ideo autem jus determinavit tempus provisioni voluntariæ & non necessariæ; quia ad provisionem liberam non potest compelli collator, sed si intra tempus à jure concessum non conferat, nullâ factâ compulsione, ad Superiorem devolvitur provisio. Secus est de provisione necessaria; hæc enim si omittat Episcopus, v. g. potest compelli ad faciendam institutionem à Metropolitanano vel Nuncio Apostolico, cui si non obediatur, faciendâ institutionem intra terminum sibi præfixum, potest ipse Nuncius vel Metropolitanus instituere, seu conferre, non tam ob devolutionis titulum, quam titulum avocationis & injusti gravaminis tollendi. *Castrop. loc. cit. n. 8.* Tertio, in beneficiis resignatis in favorem, utpote quæ solus Papa conferre potest, cui non currit tempus. *Castrop. n. 7.* citans *Garc. p. 10. c. 2. num. 12. Mandol. ad reg. 34. q. 90.*

3. Porro qualiter hoc tempus incipiat currere, non à die vacationis, sed à die notitiæ de vacatione, dictum est supra, & ubi de tempore præsentacionis. Item qualiter hoc tempus non currat impedito, dictum est satis, ubi agebatur de præsentacione; Item paulò supra dictum est, ubi quærebatur, quæ

liter impediatur devolutio. Illud solum notandum ex Burzio *ad cap. his, quibus. n. 4.* apud Laym. *ibid. n. 2.* quaedam esse impedimenta ordinaria, ideoque prae cognita à decernente tempus, v. g. quòd Capitulares advocare debeant absentes, atque interea nequeant eligere, & hoc tempus currit illis, quia ideo longior praefixus terminus fuit, quòd ejusmodi mora frequenter interponi debeat. Verùm id non tam concernit trimestre datum à jure ad eligendum, quam tempus intra hoc trimestre designatum ab ipsis Capitularibus. Quaedam autem esse impedimenta extraordinaria, & per accidens occurrentia, & hæc cursum temporis, etiam à jure statuti, impediunt.

Questio 790. *An, cessante impedimento, rursus aliud semestre integrum indulgendum sit, vel intra residuum primi semestris, aut etiam mox à cessante post devolutum jam totum semestre primum impedimento faciendâ provisio?*

Respondeo: indulgeri denuo semestre integrum à cessante impedimento. Lott. l. 2. q. 24. n. 27. Argumento l. & ideo. de verborum obligat. Idem est, si impediatur provisio fortitri effectu ex aliquo vitio occulto ipsius provisio, vel propter non acceptationem, aut obitum, cessante tamen fraude. c. si electio. de elect. in 6. Lott. loc. cit. citans Azor. p. 2. l. 6. q. 7.

Questio 791. *An, & qualiter collatio facta post semestre sit irrita, & tamen tolerata convalescat?*

Respondeo: ad hoc dictum satis, ubi qualiter is, ad quem facta devolutio, inferiori collatori, à quo ea facta, concedere possit conferre post elapsum semestre, seu illud tempus prorogare.

Questio 792. *An, & qualiter retrahatur collatio ad diem vacationis, ut fructus debeantur provisio?*

Respondeo: cum fundus beneficii post collationem factam spectet ad provisorium, cui fingitur à momento vacationis facta provisio, hinc inspecta juris communis dispositione, ei debentur fructus usque ab initio vi retractiva. Lott. l. 3. q. 21. num. 117. citans Surd. cons. 333. num. 23. & 24. Gemin. &c.

Questio 793. *An, & qualiter collator conferre possit tempore litis pendens?*

Respondeo: collator inferior impeditur conferre lite pendente. c. 2. ut lite pendente. in 6. Sic si duo in discordia electi ad eandem praelaturam (idem est de promotis ad idem beneficium à diversis collatoribus, jus collationis pretendentes eorum singulis privative) litigant coram Papa vel alibi, & lite pendente unus ex illis moriatur, vel juri suo renunciaret, vel à prosecutione illius excludatur, interim dum lis super alterius electione (idem est de provisione alia) pendet, non potest ad novam electionem aut provisionem procedi, ita ut, si nova electio attentata fuerit, ea ipso jure sit irrita; ita Bonifac. VIII. statuit in c. dispendis. ut lite pend. in 6. Ita etiam, ut si postea appareat electum seu provisorium nullum jus habere in beneficio, non

P. Leursen, Feri Benef. Tom. II,

tamen electio seu provisio secunda, seu attentata convalescat; quia ab initio fuit nulla. Pirh. ad tit. ut lite pend. num. 17. Sic si contra eum, cui collatum beneficium, de ipsius habilitate exceptum fuit, pendente hæc lite super collatione prius facta, non potest collator alium providere, quia lite pendente nulla potest fieri mutatio. Pirh. loc. cit. loquens quidem de patrono & presentatione, hoc ipsum tamen collationi, & collatori applicandum. Sic etiam, si is, contra quem super beneficio, quod possidet, litigatur, lite pendente cedat, vel decedat, seu moriatur, non potest beneficium hoc per cedentem vel decedentem possessum, contra quem litigabatur, alteri conferri, donec lis contra superstitem fuerit finita, alioqui collatio aut quavis alia provisio erit jure ipso nulla. Sic statuit Bonif. VIII. in cap. si is. ut lite pend. in 6. Estque hic casus diversus à casu. c. dispendis. dum hic est de beneficio jam obtento & possessio, iste de obtinendo, quamvis utriusque constitutionis eadem sit ratio, ne scilicet lite pendente aliquid immutetur, quod alterius litigantis partis conditionem deteriore reddat. Pirh. loc. cit. atque ita collator ordinarius non potest interea jus, quod defunctus vel renunciatus habebat, conferre alteri; quia superstitis petitoris seu actoris interest, ne adversario ejus mortuo vel renunciante, alius possessor in ejus locum substituat, & sic reddatur ei difficilius obtentu beneficium iterum plenum per hanc substitutionem, quam vacuum possessore; et si contra cedente vel decedente peritorem seu actorem possit subrogari in locum illius alius actor; quia possessoris beneficii nihil interest, si ordinarius collator, sive alius subrogatus cum illo litiget, & ipse pergit eodem modo possidere. Pirh. l. c. n. 19.

2. Porro procedunt hæc, nimirum quòd de beneficio litigioso provideri non possit ab inferiore collatore, quicumque demum is sit, etiam si is sit Legatus, in cujus facultatibus habeatur clausula potestatis conferendi litigiosa, utpote, quæ restringitur ad vacationem per resignationem. Lott. l. 2. q. 54. n. 83. citans Lancell. de attent. in praef. n. 53. Put. decis. ult. de offic. Ordinar. & decis. 26. de preb. suntque horum collatorum manus vi litis omnino ligatae, & facta ab eis interim provisio nulla. Lott. l. 2. q. 28. num. 67. Perdit autem litigiosum beneficium cum extinctione litis hanc qualitatem, cessatque impedimentum ex ea inferioribus collatoribus natum, sive id contingat per mortem utriusque colligantis, sive unius, qui erat in possessione, modò extra Curiam defunctus sit. Clem. 1. ut lite pend. neque enim vitium litigiosi ultra litem profertur. Lott. cit. q. 20. n. 70. citans Vitellin. Pirh. n. 20.

3. Observandum etiam, quòd si lis sit inter provisos à diversis collatoribus super certo beneficio, quæ dependeat ab ipso jure conferendi, illa quidem lite impeditur conferri beneficium illud, quod est in lite, sed non impeditur, quò minus in vacationibus, aliorum beneficiorum collator, qui est in quasi possessione conferendi, eam continuando conferat. Lott. n. 14. & 16. Idque procedit, sive sint in lite collatores, sive secus; quia textus cit. c. 1. ne lite pend. in effectu applicari non potest, nisi illi beneficio in individuo, super quo inter se principaliter disceptant provisio, qualicumque enim ea sit lis, respectu beneficii, super quo lis est, non potest dari superstiti novus colligatus. Lott. n. 15.

Gg 2

4. Item

4. Item notandum, quòd habet Lott. num. 20. ubi, quòd à tota hac disputatione removenda sit ea lis, quæ cadit inter provifum & alium, qui simpliciter pro jure & interesse suo opponit se provifioni, aut illius executioni absque eo, quòd ipse pretendat se provideri, v. g. si sit patronus vel collator; hoc enim casu non dicitur lis super titulo, sed super proprietate ipsius beneficii, seu verius super statu. Plura de his, ubi de subrogatione, de quo Lott. l. 2. q. 20. per totum.

PARAGRAPHVS V.

De acceptatione collationis.

Questio 794. An, & qualiter ad perfectionem collationis pertineat acceptatio?

Respondeo: actus collationis nec est, nec dicitur perfectus, nisi secuta acceptatione; nam donatio, qualis est collatio, cum sit contractus. l. si quis donationis. c. quod metus causa. exigit ad sui perfectionem consensum. l. 1. ff. de pactis. Lott. l. 3. q. 1. num. 20. & seq. Gonz. gl. 26. à num. 13. id pluribus exemplificans Covar. l. 3. var. c. 15. per tot. sic provifio non acceptata, etiamsi facta sit motu proprio, dicitur provifio æquivocæ, adeoque minus perfecta; actus autem imperfectus, minusque absolutus & consummatus reputatur pro nihilo. l. si is, qui quadraginta. ff. ad l. falsum. Lott. loc. cit. num. 24. & 25. Sed neque collatio beneficii, antequam acceptetur, tribuit jus in ipso beneficio, ita ut illud suum dici valeat. Tond. in resol. benefic. p. 2. c. 4. §. 6. n. 34. Gonz. gl. 25. §. 2. num. 6. cum communi; sed solum jus ad rem. AA. iidem cum communi, & hinc locus non datur penitentia in collatore, seu collatio revocari nequit, quamvis acceptata non sit. Gonz. gl. 26. n. 14. juxta cap. si tibi absentis. de prob. in 6. Ratio autem hujus differentia inter collationem & donationem aliam, aliòque actus est, quòd collator conferat ex necessitate, dum sibi retinere non potest beneficium, adeoque conferendo jam functus est officio suo; donationes autem alia, aliòque similes actus fiunt ex mera voluntate. Gonz. cit. n. 14. ex Abb. in c. accedens. de prob. n. 3. Covar. l. 3. var. c. 14. n. 1. atque ex his jam deducitur, quòd per collationem, secuta necdum acceptatione, non extinguatur vacatio prima beneficii; cum tota illa vis extinctiva præcedentis vacationis tribuatur non nisi collationi perfectæ, seu acceptatæ. Gonz. gl. 25. Bellam. conf. 33. n. 14. Adeoque dum dicitur Papæ rescripto gratiam perfici, & inde consummi præcedentem vacationem cum omni suo effectu, etiã respectu vinculi reservationis seu affectionis, tamen si, cui facta gratia, moriatur ante expeditionem literarum, id aliter accipiendum non est, nisi ubi secuta est acceptatio. Lott. loc. cit. à num. 15. unde jam etiam, si absentis alicui fit collatio, & is post factam collationem moriatur in uno mense ex reservatis Papæ, ante tamen acceptationem, non intrabit reservatio regula 8. si enim per collationem hujusmodi, donec absens illam ratam habeat, seu accepit, jus nullum in beneficio, ut is illud suum dicere potuerit, acquisivit, non potuit vacare per mortem illius, adeoque pergit durare prima vacatio, & collatio spectare ad eum, ad quem prius spectabat. Gonz. gl. 25. §. 2. à num. 5. citans Covar. l. 3. var. c. 16. n. 3. Gomel. in reg. de an-

nali. q. 30. n. 2. Mandos. in reg. 5. q. 5. n. 3. Paris. conf. 142. n. 10. vol. 4. juxta c. si electio. & c. compromissarius. de elect. in 6.

Questio 795. Unde inducatur & presumatur acceptatio?

1. Respondeo primò: acceptatio hæc, dum nihil est aliud, quàm mentis & voluntatis declaratio, inducitur & probatur verbis, aut factis, aut signis, aut aliis conjecturis. Gonz. gl. 25. n. 24. & 25. Lott. l. 3. q. 1. n. 27. dicens, dum de acceptatione quæritur, nihil attentius contemplandum, quàm actum aliquem, unde concludatur acceptatio; tamen enim talis acceptatio inducitur ex sola scientia factæ collationis, solâque scientia cum certitudine sufficiat ad probandam acceptationem. Gonz. l. c. n. 25. & apud Lott. Bero. in c. 1. de consuetud. n. 77. ubi, quòd eò ipso censetur, actum provifivum esse ratum habitum, quòd devenerit ad notitiam provifii, uti id regulare est in omni materialiterativa, ut videlicet ex sola scientia inferatur ad acceptationem, ita ut non improbatum habeat vim approbationis, juxta doctrinam Bartol. communiter receptam in l. quo enim. §. rem haberi. ff. rem ratam haberi. quam sequuntur Beltrami. ad Gregor. decis. 97. n. 8. Menoch. conf. 92. n. 66. l. 1. & quampures alii apud eundem Lott. Difficultas tamen est in probanda hujusmodi scientia, quæ licet ex conjecturis constitui possit, ut Surd. Decius, Rubeus & c. apud Lott. nu. 30. ea tamen deducende sunt ex aliquo actu positivo, qui necessario implicet scientiam; unde ex sola præsentia provifii in Curia minus rectè deducitur scientia, ne dum si simpliciter signata sit supplicatio, verum etiam si sit registrata; ita Lott. num. 32. citans Garc. p. 4. c. 2. n. 16. unde

2. Respondeo secundò: dum gratia emanavit ad supplicationem, & hæc porrecta per ipsummet, cui gratia facta est, aut alterum, de ejus mandato, de quo legitime liqueat; tunc enim, quia constat de animo oratoris (nimirum quòd affecter beneficium) præsumitur ejus duratio, ut Moheda decis. 18. num. 1. de prob. nisi aliud præsumptionem hanc excluderet; quia nimirum adjecta essent clausula restrictiva, quibus alteratus esset tenor supplicationis, inde post signatam supplicationem, seu factam ei gratiam & collationem, & habitam de ea notitiam concluderetur ad eisdem collationis acceptationem. Lott. l. 2. q. 28. n. 81. (ubi quidem agit de acceptatione gratia protonotariatus, hoc tamen esse genericum, & applicari posse gratia beneficii latis ostendit, dum ipse l. 3. q. 1. ubi de hac acceptatione gratia beneficii agit, seipsum huc refert) secus esset, ubi de alio non constaret, quàm de supplicatione porrecta & illius signatura; cum illud non concludat necessariò ad voluntatem & actum illius, cujus nomen expressum in ipsa supplicatione, quia nihil est, quò minus per alium contra ejus mandatum aut consensum porrigi poterit, uti hoc à lege permiffum est. Lott. ibid. n. 82. & 84. Et licet prætentatur aliqua impensa in conficienda vel expedienda supplicatione facta, si tamen hæc impensa est modica, adhuc est insufficientis ad præsumendum mandatum. Lott. cit. n. 82. & 85. quòd si tamen constaret de impensa hæc in rem facta in notabili aliqua qualitate (qualem in homine privato, id est, qui non est Princeps, in ordine